

Praktijkrichtlijn

Minimale inrichtingseisen voor de podotherapiepraktijk

www.podotherapie.nl

Opdrachtgever:
Nederlandse Vereniging van Podotherapeuten (NVvP)

Vastgesteld: 1982
Gewijzigd: april 2015
Revisie: 2020

Nederlandse Vereniging van Podotherapeuten

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
2	ALGEMENE EISEN	6
	2.1 Bereikbaarheid	6
	2.2 Toegankelijkheid	6
	2.3 Privacy	7
	2.4 Veiligheid	7
	2.5 Klimaatbeheersing	8
	2.6 Verlichting	8
	2.7 Afval	9
	2.8 Aanwezige ruimten	9
3	ENTREE	10
	3.1 Kenmerken	10
	3.2 Inventaris	10
	3.3 Maten	10
4	WACHTRUIMTE	11
	4.1 Kenmerken	11
	4.2 Inventaris	11
	4.3 Maten	11
5	BEHANDELRUIMTE	12
	5.1 Kenmerken	12
	5.2 Inventaris	12
	5.3 Maten	14
6	SLIJP/WERKRUIMTE	15
	6.1 Kenmerken	15
	6.2 Inventaris	15
	6.3 Maten	15
7	SANITAIRE RUIMTE	16
	7.1 Kenmerken	16
	7.2 Inventaris	16
	7.3 Maten	16
8	LITERATUUR	17

1. INLEIDING

Dit document bevat de nieuwe aanbevelingen voor de inrichting van podotherapiepraktijken. De werkgroep 'Herziening Kwaliteitsrichtlijnen' heeft de eerder uitgebrachte richtlijn van de NVvP geactualiseerd. In deze nieuwe richtlijn vindt u naast minimale eisen ook aanbevelingen, aandachtspunten en achtergrond-informatie waarbij rekening is gehouden met toekomstige ontwikkelingen binnen de beroepsgroep.

Patiënten hebben recht op goede en veilige zorg. Het moge duidelijk zijn dat een optimale inrichting van de praktijk inclusief de inventaris een belangrijke voorwaarde is voor een podotherapeut om zijn vaardigheden en kennis optimaal aan te kunnen wenden. De wet BIG zegt dat beroepsbeoefenaren hun werk zo moeten uitvoeren dat het leidt tot verantwoorde zorg. Het is dus de verantwoordelijkheid van de podotherapeut zelf om de praktijk zo in te richten dat er verantwoorde zorg geleverd kan worden van voldoende/goede kwaliteit. Ter ondersteuning, omkadering en evaluatie van deze richtlijn dient de Beroepscode voor de Podotherapeut.

Aangezien richtlijnen uitgaan van gemiddelde patiënten en werksituaties, kan men in individuele gevallen zo nodig afwijken van de aanbevelingen en eisen in de richtlijn. De reden hiervoor dient dan wel helder beargumenteerd en gedocumenteerd te worden, eventueel in overleg met de patiënt. Daarbij blijft de verantwoordelijkheid altijd bij de individuele podotherapeut te liggen.

Een podotherapiepraktijk is een voorziening waarop eisen op het gebied van veiligheid en arbeidsomstandigheden regelgeving van derden van toepassing, zoals het Bouwbesluit en de Arbowet. In aanvulling hierop heeft de werkgroep 'Herziening Kwaliteitsrichtlijnen' getracht in deze richtlijn eisen en aanbevelingen te beschrijven voor het verantwoord inrichten van een podotherapiepraktijk. Ze zijn gebaseerd op kwaliteitseisen zoals beschreven in bijvoorbeeld het referentiekader voor (geïntegreerde) eerstelijnszorg en de recente praktijkvoering van podotherapeuten.

Gezien het vakgebied van de podotherapeut in ontwikkeling is, zullen inrichtingseisen regelmatig bijgesteld moeten worden.

De richtlijn 'Minimale inrichtingseisen voor de podotherapiepraktijk' bestaat uit de volgende onderdelen:

- 1) Praktijkrichtlijn;
- 2) Verantwoording en Toelichting (achtergrondinformatie);
- 3) Samenvattingskaart.

Alle onderdelen zijn te downloaden op de website van de NVvP (www.podotherapie.nl).

NB. Waar in de tekst de mannelijke vorm is gebruikt, wordt ook de vrouwelijke vorm bedoeld.

NB. Waar wordt gesproken over podotherapeut wordt ook bedoeld stagiaire, of podotherapeut in opleiding die een arbeidsrelatie heeft met de praktijk.

2. ALGEMENE EISEN

De kwaliteit van een zorgvoorziening wordt niet alleen bepaald door organisatorische, functionele en technische aspecten. Ook belevingsaspecten dragen aan die kwaliteit bij, zo is uit onderzoeken is gebleken. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om een goede bereikbaarheid en toegankelijkheid, om privacy, veiligheid en comfort. Een heldere routing, materiaalgebruik, adequate daglichttoetreding en verlichting, en geluid- en klimaatbeheersing spelen eveneens een belangrijke rol. Hieronder een toelichting.

2.1 Bereikbaarheid

- Elke gemeente kan eigen parkeervoorschriften hebben. Deze dienen opgevolgd te worden.

Aanbevelingen:

- Wenselijk is om minimaal 1 parkeerplaats in te richten als invalidenparkeerplaats.
- De praktijk is goed bereikbaar met het openbaar vervoer.

2.2 Toegankelijkheid

- De praktijk is voor iedereen goed toegankelijk, zoals personen met kinderwagens, personen die slecht ter been zijn, personen in een rolstoel etc.
- De praktijk is duidelijk herkenbaar als (eerstelijns/tweedelijns) praktijk voor podotherapie. Als de praktijk in een instelling is gevestigd, is er een duidelijke bewegwijzering naar de podotherapiepraktijk.
- Eventuele treden, drempels etc. zijn toegankelijk gemaakt.
- In alle voor bezoekers toegankelijke gangen is de gangbreedte minimaal 120 cm.

Aanbevelingen:

- In geval van een verdieping gaat de voorkeur uit naar de aanwezigheid van een lift, die ook voor rolstoelgebruik geschikt is en derhalve minimaal 1,10 x 1,40 meter als afmeting heeft.
- De hoofdingang van de praktijk is makkelijk bereikbaar met de auto/taxi.

2.3 Privacy

- Privacy van de patiënt en zorgverlener/medewerker is gewaarborgd (geluid/inkijk). Dat wil zeggen: geen inkijk in de behandelkamer en de mogelijkheid voor het voeren van een vertrouwelijk gesprek.
- Indien de praktijk aan huis gehouden wordt, dient deze duidelijk gescheiden te zijn van het privé-gedeelte van de woning.

2.4 Veiligheid

- De praktijk beschikt over een goedgekeurde elektriciteits- en energievoorziening.
- De praktijk voldoet aan de geldende brandveiligheidseisen.
- Er zijn voldoende rookmelders, welke met regelmaat worden gecontroleerd.
- Per 200 m² vloeroppervlakte dient minimaal 1 draagbaar (sproeischuim)blustoestel te zijn. De loopafstand naar een blusser bedraagt niet meer dan 30 meter. De blusapparaten worden volgens een vast stramien gecontroleerd.
- Alle aanwezige apparatuur ter ondersteuning van het podotherapeutisch handelen voldoet aan de wettelijke veiligheidseisen en is geschikt voor beoogd professioneel gebruik. Tevens wordt deze apparatuur periodiek aan een controle onderworpen.
- De ruimtelijke voorziening en inventaris zijn van zodanige kwaliteit en constructie dat zij bij gebruik in overeenstemming met hun bestemming geen gevaren opleveren.
- In de praktijk is een EHBO-koffer aanwezig volgens artikel 15 van de Arbowet. Zie de Verantwoording en Toelichting voor de inhoud en kwaliteitseisen van de EHBO-koffer.
- Er dient minimaal 1 nooduitgang in het pand aanwezig te zijn. Deze moet duidelijk aangegeven staan d.m.v. nooduitgangbordjes. Daarnaast mag deze deur nooit op slot zitten of geblokkeerd zijn en mag van buitenuit niet toegankelijk zijn.

Aanbevelingen:

- Breng op transparante/doorzichtige (delen van) deuren op ooghoogte een markering aan.
- Zorg voor kindveilige stopcontacten.
- Soms kan het aanbrengen van lockers voor medewerkers geïndiceerd zijn.
- Geadviseerd wordt om AED in de buurt van de praktijk te hebben die binnen 5 minuten bereikbaar is.

2.5 Klimaatbeheersing

- Met klimaatbeheersing wordt bedoeld het creëren van een prettig klimaat in de ruimte d.m.v. installatie van verwarming, airco, zonwering en de mogelijkheid tot ventileren.
- Voor een goed binnenklimaat gelden de volgende ruimtetemperaturen (conform NEN 5066):

Ruimte	Binnentemperatuur
Wachtruimte	22° C
Behandelruimte	20° C
Slijp/werkruimte	18° C
Sanitaire ruimte	18° C

- Er is permanente ventilatie aanwezig welke geen hinder (tocht, geluid) veroorzaakt. De voorkeur gaat uit naar mechanische luchttoevoer en –afvoer boven natuurlijke luchttoevoer.
- Voor de gehele praktijk geldt een algeheel rookverbod.

2.6 Verlichting

- De ruimtes dienen optimaal verlicht te zijn zodat er goed en veilig gewerkt kan worden.
- Voor voldoende daglichttoetreding heeft elke verblijfsruimte tenminste 1 m² equivalente daglichttoetreding conform NEN 2580, met uitzondering van slijp/werkruimte, wachtruimte en sanitaire ruimte.
- Op grond van de Arbo-eisen, maar ook uit oogpunt van comfort is de toetreding van daglicht noodzakelijk in alle ruimten waar patiënten of medewerkers gedurende ten minste twee uur achtereen verblijven.
- De lichtopbrengst voldoet aan de aanbevelingen in onderstaande tabel (volgens NEN-EN 12464):

Ruimte	Aanbevolen verlichtingsniveau in lux
Entree	400
Wachtruimte	400
Behandelruimte	800
Slijp/werkruimte	400
Sanitaire ruimte	200

2.7 Afval

- De prullen-/afvalbak in de behandelruimte is te openen zonder aanraking met de handen (bv. met een voetpedaal of no-touch) of de prullen-/afvalbak heeft geen deksel.
- Een volle (afval)zak wordt zodanig afgesloten opgeslagen dat het onbereikbaar is voor onbevoegden of derden.
- De opslagruimte of afvalcontainer is afsluitbaar.
- In ruimtes waar ontvlambare en/of gevaarlijke (afval)stoffen worden opgeslagen of gebruikt, is roken/open vuur uitdrukkelijk verboden. Dit is duidelijk zichtbaar.

Aanbeveling:

- Zo mogelijk wordt het afval gescheiden verzameld en afgevoerd.

2.8 Aanwezige ruimten

In een podotherapiepraktijk zijn de volgende ruimten aanwezig:

- entree;
- wachtruimte;
- spreek-, onderzoeks- en behandelruimte (hierna te noemen 'behandelruimte');
- slijp/werkruimte (ruimte kan ook op een andere locatie gesitueerd zijn);
- sanitaire ruimte.

Aanbeveling:

- geadviseerd wordt ook een ruimte te creëren waarin op een rustige schone plek gepauzeerd kan worden, bijvoorbeeld in een keuken.

In de volgende hoofdstukken wordt een toelichting gegeven per ruimte. Wat zijn de kenmerken van de verschillende ruimtes, welke minimale inventaris behoort aanwezig te zijn en wat is de specifieke ruimtebehoefte? De vloeroppervlakte is bepaald op basis van de oppervlakte die gebruikelijk is voor het uitvoeren van de gebruikelijke functies, rekening houdend met de standaard inventaris.

3. ENTREE

3.1 Kenmerken

- De entree is goed herkenbaar door de aanwezigheid van een beroepsherkenningsteken/verenigingslogo of eventueel de titel 'podotherapeut'.
- De entree doet dienst als tochtsluis.

3.2 Inventaris

Aanbeveling:

- balie (kan ook in wachtruimte gesitueerd zijn).

3.3 Maten

- De deurbreedte van de entree is minimaal 93 centimeter.

4. WACHTRUIMTE

4.1 Kenmerken

- De wachtruimte is een prettige plek voor patiënten met voldoende afleiding (lectuur, kinderspeelhoek, informatiehoek).
- In de wachtruimte is een plek voor tenminste 1 rolstoel.
- Een goede geluidsisolatie met aangrenzende ruimtes is gewaarborgd.
- De vloerafwerking voldoet aan de volgende eisen: vast, slipvast, anti-allergeen, antistatisch, vloeistofdicht, vuilwerend/vuilafstotend en eenvoudig te reinigen.

Aanbeveling:

- Het verkeersgebied loopt langs en niet door de wachtruimte, zodat men rustig kan wachten.

4.2 Inventaris

- Prijslijst, klachtenregeling en betalingsvoorwaarden (duidelijk zichtbaar).
- Stoelen of banken. Aanbeveling: minimaal 2 stoelen per behandelkamer.
- Voldoende (actuele) tijdschriften.
- Kinderspeelhoek.

Aanbevelingen:

- LCD-scherm voor informatie, folderrek, mededelingenbord, kapstok (kan ook in behandelruimte gesitueerd zijn), balie (kan ook in entree gesitueerd zijn).

4.3 Maten

- Een vuistregel voor de wachtruimte is 1.2 m² per persoon. Dit is de ruimte voor het meubilair en ruimte voor het gaan zitten, opstaan en passeren.

5. BEHANDELRUIMTE

5.1 Kenmerken

- In de behandelruimte moet voldoende plaats zijn voor het uitvoeren van het methodisch handelen door de podotherapeut (anamnese, onderzoek en behandeling).
- In deze ruimte vindt het gesprek met de patiënt plaats en wordt de patiënt behandeld. Er zijn veelal twee werkgebieden: de zogenaamde 'bespreekhoek' en het 'onderzoeks- en behandelgedeelte'.
- Administratieve apparatuur staat bij voorkeur buiten de zogenaamde 'spatzone'.
- Zowel de onderzoeksbank als de behandelstoel zijn zo opgesteld dat men gemakkelijk aan drie zijden kan werken.
- De vrije ruimte tussen meubels bedraagt minimaal 90 cm. Tevens moet een draaicirkel gemaakt kunnen worden van 150 cm zodat een rolstoel kan keren.
- Een afzonderlijke kleedruimte ten behoeve van de patiënt is niet noodzakelijk. In de behandelruimte dient wel een (af te schermen) omkleedgelegenheid van circa 1,5 m² te zijn, bestaande uit een kledinghaak, stoel en schoenlepel.
- Om het gangpatroon te kunnen observeren is een minimale vrije loopruimte nodig van 6 meter lengte en 1 meter breedte. Aanbevolen wordt echter een bredere ruimte te reserveren om vanaf de zijkant het gangpatroon te kunnen analyseren. Indien er meerdere behandelruimtes aanwezig zijn, kan er met 1 loopruimte volstaan worden mits deze vanuit alle behandelkamers bereikbaar is en de privacy kan worden gewaarborgd. Bij het gebruik van een loopband zou met minder vrije loopruimte volstaan kunnen worden. Dit heeft echter niet de voorkeur.
- De vloerafwerking voldoet aan de volgende eisen: vast, antislip, anti-allergeen, antistatisch, vloeistofdicht, vuilwerend/vuilafstotend en eenvoudig te reinigen.
- De naden tussen de vloerafwerking en plinten zijn gekit of aaneensluitend.
- Aanwezigheid van dieren en planten is in de behandelruimte niet toegestaan. Voor hulphonden kan een uitzondering worden gemaakt.

5.2 Inventaris

- Bureau voor directe administratie met telefoon, computer/laptop/tablet met internetverbinding. Om de privacy van uw patiënten te waarborgen dient de computer beveiligd te zijn met een wachtwoord en voorzien van schermbeveiliging.
- Kastruimte voor het opbergen van de administratie. Deze kastruimte dient af te sluiten te zijn i.v.m. de privacy. Dit kan d.m.v. een af te sluiten archiefkast of een af te sluiten ruimte.

- Mogelijkheid om (vertrouwelijke) papieren te vernietigen middels een papierversnipperaar of door een gespecialiseerd bedrijf.
- Verstelbare patiëntenstoel, onderzoeksbank of onderzoeksbank en patiëntenstoel ineen, mits verstelbaar in hoogte en rug/been deel.
- Verstelbare werkstoel/kruk.
- Voetrol.
- Stemvork (128 Hz). Aanbeveling: met stemvorkspanner.
- Reflexhamer.
- Kledinghaak met stoel en schoenlepel (ook een lang model).
- Voorlichtingsmaterialen (boeken, demonstratiemodellen van o.a. de voet).
- Vaste wastafel, bij voorkeur voorzien van een kraan met elleboogvoorziening, voetbediening of een infraroodsensor.
- Papieren wegwerphanddoekjes.
- Zeep- en handalcoholdispensers met een wegwerpreservoir.
- Afvallemmer die te openen is zonder aanraking met de handen (bijvoorbeeld met voetpedaal of no-touch).
- Benodigde verbandmiddelen en therapiemateriaal.
- Direct toegankelijke, afsluitbare opbergruimte voor verbandmiddelen en overig therapiemateriaal (om materialen stofvrij op te bergen).
- Meetapparatuur om de op dat moment gangbare onderzoeken te kunnen verrichten (bijvoorbeeld: drukmeetplaat, voetlengtemeter, binnenmaatstok).
- Afdrukapparatuur (bijv. 2-/3-D scanner, blauwdrukapparaat).

Aanbevelingen:

- Uit hygiëne-oogpunt moeten het toetsenbord, muis en/of touchscreen bestaan uit materialen die bestand zijn tegen frequent gebruik van toegestane reinigings- en desinfectiemiddelen of worden afgedekt met disposables.
- Plankjes van diverse dikten (voor het bepalen van de aanwezigheid van een beenlengteverschil).
- Spiegel (minimale afmetingen: 1 x 0,5 meter).
- Mogelijkheid om te scannen, printen en kopiëren middels bijvoorbeeld een all-in-one printer.
- Indien de administratie niet geheel digitaal uitgevoerd wordt dient er correspondentiemateriaal aanwezig te zijn.
- Afsprakenkaartjes.

Indien instrumentele behandelingen worden uitgevoerd, dienen tevens aanwezig te zijn:

- behandelunit met werkblad;
- verstelbare werklamp van circa 800 lux die zodanig aangebracht dient te zijn, dat voor patiënt hinderlijk licht wordt vermeden. Aanbeveling: deze is voorzien van een loep;
- voettray;
- freesmotor met waterkoeling, welke een minimum aantal toeren van 40.000 per minuut kan draaien;
- benodigde instrumenten en frezen;
- persoonlijke beschermingsmiddelen;
- reinigings- en sterilisatiemogelijkheid van instrumenten, bijvoorbeeld middels een ultrasoon en autoclaaf (type B of S); minimaal 1 per organisatie. De ultrasoon en autoclaaf zijn bij voorkeur gesitueerd in een aparte stofvrije ruimte.

Indien diabetes mellitus patiënten behandeld worden, dienen tevens aanwezig te zijn:

- monofilamenten;
- huidthermometer;
- dopplerapparaat;
- bloeddrukmeter;
- meetlint;
- snel opneembare suikers (bijvoorbeeld dextro);
- mogelijkheid tot meten van bloedglucosewaarden.

5.3 Maten

De aanbevolen afmetingen van de behandelruimte zijn afhankelijk van de functies die het heeft:

- behandel/onderzoekruimte voor podotherapie algeheel inclusief loopruimte ter beoordeling van het gangpatroon: 24 m²;
- behandel/onderzoekruimte voor podotherapie algeheel indien loopruimte ter beoordeling van het gangpatroon elders is gesitueerd: 18 m²;
- behandel/onderzoekruimte bij alleen instrumentele behandelingen: 10 m².

6. SLIJP/WERKRUIMTE

6.1 Kenmerken

- Binnen een podotherapie-organisatie dient minimaal 1 slijp-/werkruimte aanwezig te zijn (of dit is uitbesteed).
- De praktijk moet streven naar een zo optimaal mogelijk ingerichte ruimte met een goede ventilatie, binnen de mogelijkheden die geboden worden.

Aanbeveling:

- de slijpruimte is bij voorkeur in de directe omgeving van de behandelruimte gesitueerd.

6.2 Inventaris

- Ergonomisch verantwoorde werkbank voor het intekenen van de zoolpatronen, uitsnijden en lijmen. De voorkeur gaat uit naar een aparte lijmtafel/kast met bodem- en/of randafzuiging.
- Elektrische slijpparaatuur met goede stofafzuiging en noodstop.
- Opbergruimte voor materiaal, werkstukken etc.
- Benodigde voorraad van kurkrubber, rubber, leer, eva's, freesblokken etc.
- Bij > 25 liter licht ontvlambare vloeistoffen (zoals lijm en oplosmiddelen) is een brandveiligheidskast verplicht.
- Persoonlijke beschermingsmiddelen, o.a. stofmasker, stofjas, beschermbril en gehoorbescherming. Bij aanwezigheid van couveuses is dit niet noodzakelijk.
- Spoelbak met watervoorziening. Indien met gips wordt gewerkt wordt tevens een gipsopvangbak aanbevolen.

6.3 Maten

Aanbeveling: de aanbevolen afmetingen van de slijp/werkruimte is minimaal 8m². Dan is de ruimte vrijwel in alle gevallen groot genoeg om veilig te werken met alle aanwezige apparatuur en is er voldoende plaats voor de benodigde inventaris (voldoende bewegingsvrijheid).

7. SANITAIRE RUIMTE

7.1 Kenmerken

- Er is minimaal 1 toilet aanwezig in het gebouw waar de praktijk is gevestigd.
- Het toilet is tenminste vanuit de wachtruimte toegankelijk (niet enkel via een behandelruimte).
- Een van de aanwezige toiletten is tevens het invalidentoilet.
- De toiletten hebben een goede ventilatie.

7.2 Inventaris

- Toiletpapier.
- Vloeibare zeep.
- Wastafel met kraan.
- Wegwerphanddoekje.
- Pedaalemmer.
- Toiletborstel.
- Jashaak.

7.3 Maten

- Nettomaten voor het invalidentoilet zijn: 165 x 220 x 220 cm

8. LITERATUUR

Arbeidsomstandighedenwet (ARBOwet)

http://wetten.overheid.nl/BWBR0010346/geldigheidsdatum_24-11-2014

ASVV 2012. Aanbevelingen voor verkeersvoorzieningen binnen de bebouwde kom, 2012.

Bouwbesluit 2012:

<http://www.bouwbesluitonline.nl/Inhoud/docs/wet/bb2012/hfd6/afd6-7/art6-28>

Geraadpleegd op 24 november 2014.

Brandveiligheid van zorginstellingen.

Een onderzoek van de VROM-Inspectie, de Arbeidsinspectie, de Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie voor de Gezondheidszorg, 2011.

Programma van Eisen Huisvesting HAP+SEH.

Vereniging Huisartsenposten Nederland en bouwadviesgroep LHV, 2010

Publicatie Gevaarlijke Stoffen: PGS 15:2011 versie 1.1 (december 2012).

Regeling bouwmaatstaven parkeervoorzieningen in de zorgsector.

College Bouw Zorgvoorzieningen (CBZ, nu TNO Zorg en Bouw), 2001.

Richtlijnen Basis Bedrijfsverbandset BHV. Oranje Kruis.

<http://www.hetoranjekruis.nl/>

Geraadpleegd op 24 november 2014.

Voorzieningen voor geïntegreerde eerstelijnszorg. Referentiekader voor nieuwbouw.

College Bouw Ziekenhuisvoorzieningen, 2005.

**Praktijkrichtlijn
Minimale inrichtingseisen
voor de podotherapiepraktijk**

© NVvP - Nederlandse Vereniging van Podotherapeuten

Noordse Bosje 18
1211 BG Hilversum

T 035 6246388
KvK: 403 428 61
secretariaat@podotherapie.nl
www.podotherapie.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de NVvP.